

Beregning af kommunepotentiale

I analysen anvendes data fra Økonomi- og Indenrigsministeriets 'De Kommunale Nøgletal' og Danmarks Statistik.

Økonomi- og Indenrigsministeriet beregner serviceniveauet i landets 98 kommuner. Serviceniveauet beregnes som kommunens nettodriftsudgifter (korrigeret for regionale lønvariationer) i forhold til kommunens andel af det samlede udgiftsbehov (de samlede nettodriftsudgifter).

Serviceniveauet for kommune i er beregnet således:

$$\text{Serviceniveau}_i = \frac{NDU_i(\text{lønkorrigeret})}{UBT_i * \sum_{j=1}^{98} NDU_j(\text{lønkorrigeret})}$$

NDU_i (lønkorrigeret) er kommune i 's nettodriftsudgifter korrigeret for regionale lønvariationer, da et højt udgiftsniveau til dels kan forklares ved høje regionale lønninger.¹

UBT_i er kommune i 's udgiftsbehovstal, som opgøres i forbindelse med den årlige beregning af kommunaludligning (landsudligning) og tilskud. UBT fremkommer som summen af beregningerne for udvalgte alders og sociale kriterier.²

Nævneren viser således kommune i 's beregnede behov, som andel af de samlede nettodriftsudgifter i hele landet. Hensigten er at stille kommunerne lige i deres muligheder for at yde service efter behov.

Serviceniveauet for hele landet er derfor per definition 1, mens de enkelte kommuner kan have et serviceniveau over, under eller lig 1.

De lønkorrigerede nettodriftsudgifter for kommune i er beregnet således:³

$$NDU_i(\text{lønkorrigeret}) = \frac{NDU_i}{(\text{lønindeks}_i * 0,6) + 0,4} * \frac{\sum_{j=1}^{98} NDU_j}{\sum_{j=1}^{98} NDU_j(\text{lønkorrigeret})}$$

¹ Nettodriftsudgifterne er opgjort på hovedkonto 0-6, dranst 1+2 og hovedart 1-9, med undtagelse af de funktioner, som er specifikke for Bornholm.

² Beregningen af en kommunernes udgiftsbehov kan findes i Økonomi- og Indenrigsministeriets publikation "Kommunal udligning og generelle tilskud", side 57-58 i 2007-udgaven.

³ Jf. Økonomi- og indenrigsministeriet.

Herefter kan kommunepotentialet – også kaldet besparingspotentialet for kommune i beregnes:

$$\begin{aligned} \mathbf{Kommunepotentiale}_i &= NDU_i(\text{lønkorrigeret}) \\ &- \left(NDU_i(\text{lønkorrigeret}) * \frac{\text{Serviceniveau}_{\text{bedste kommuner}}}{\text{Serviceniveau}_i} \right) \end{aligned}$$

Kommunepotentialet er den mængde penge, som kommunen hypotetisk kunne spare, hvis kommunen havde begrænset nettodriftsudgifterne i forhold til udgiftsbehovet i samme grad som de bedste kommuner.

Ud fra kommunepotentialet kan det beregnes, hvor mange procentpoint den enkelte kommune kunne nedsætte udskrivningsprocenten, hvis det fulde potentiale blev udnyttet. Herfra kan den direkte effekt for forskellige gennemsnitlige familietyper af en sådan skatnedsættelse beregnes. Effekten på de enkelte familietyper er således beregnet uden at tage højde for evt. adfærdsændringer hos familierne.

Note:

Det skal bemærkes at ø-kommunernes serviceniveau ikke direkte kan sammenlignes med serviceniveauet i resten af landets kommuner. I beregningen af udgiftsbehovet tages der fx ikke højde for ø-kommunerne Læsø og Ærø's udgifter til færgedriften.

Læsø og Ærø's særligt høje serviceniveau, kan derfor delvist forklares ved nettodriftsudgifterne til færgedriften. Læsø og Ærø havde i 2012 en nettodriftsudgift til færgedriften på hhv. 17,8 og 17,2 mio. kr., hvilket er hhv. ca. 12 og 4 pct. af kommunernes samlede nettodriftsudgifter.⁴

Udgifterne til færgedriften dækker kommunerne gennem § 21-tilskuddet i lov om kommunal udligning og generelle tilskud.⁵

I det samlede kommunepotentiale for hele landet har denne korrektion en minimal betydning.

⁴ Jf. statistikbanken, tabel REGK11 og REGK31.

⁵ § 21-tilskuddet er et tilskud til Læsø, Samsø og Ærø. Tilskuddet i 2012 blev fordelt med 22,3 mio.kr. til Læsø, 25,8 mio. kr. til Ærø og 28,3 mio. kr. til Samsø.